

УДК 343.2

І.І. Митрофанов,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри галузевих юридичних наук
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

ПОЛІТИЧНЕ ПРОТИСТОЯННЯ ВІДНОСНО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТОЛОГІЇ

Анотація. Розглядаються питання політичного протистояння за кримінальне право, що визнається важливим для модернізації законодавства про кримінальну відповідальність. Оновлення законодавства має спиратися на основні положення кримінально-правовий політологія та відповідати сучасним викликам. Акцентується увага на неприпустимості заволодіння легальним насильством, що складає суть кримінального права.

Ключові слова: кримінальне право, легальне насильство, модернізація кримінального права, виклики сучасності, кримінально-правова політологія.

Постановка проблеми. В умовах швидкоплинних соціальних, економічних, політичних і правових змін виникають проблеми із зростанням злочинності, яка релевантно реагує на відсутність кримінально-правової політики та стан правоохоронної системи сучасної України, масове приведення населення до зубожіння тощо. Динаміка злочинності та її якісний характер здебільшого, а іноді і цілком, залежить від діяльності держави й її органів, у тому числі й органів кримінальної юстиції. Все це змушує інтенсифікувати дослідження кримінально-правової політології, що уможливіть пошук адекватних підходів до відповідей на сучасні виклики, які постають перед наукою кримінального права. Особлива увага має бути приділена напрямам політичного протистояння за модернізацію кримінального права як головного інструментарію кримінально-правової політики держави.

Питання про поняття кримінально-правової політики, її сутність, зміст, обумовленість рівнем соціально-економічного розвитку країни досліджувалися у працях багатьох учених-юристів: М.О. Беляєва, Є.В. Благова, В.І. Борисова, Л.Д. Гаухмана, П.С. Дагеля, І.Є. Звечаровського, І.А. Ісмаїлова, М.І. Ковальова, О.І. Коробєєва, Ю.Г. Ляпунова, А.А. Митрофанова, О.С. Молодцова, М.І. Огороднікова, М.І. Панова, П.М. Панченка, В.В. Сташиса, Є.Л. Стрельцова, В.Я. Тація, П.Л. Фріса, О.М. Яковлева та інших. Проте, дослідження проблем кримінально-правової політики залишили невіршеними питання оновлення закону (законодавства) України про кримінальну відповідальність (далі — ЗУпКВ), що зменшить вплив на ці процеси політичних еліт, які використовують можливості останнього для боротьби зі своїми політичними опонентами.

Виходячи з наведеного, **метою** цієї статті є осмислення окремих новел кримінального права, що внесені до Кримінального кодексу України (далі — КК) при модернізації ЗУпКВ, і зосередження уваги на проблемах, які виникають при необґрунтованому втручанні законодавця до системи норм існуючого кримінального права, з урахуванням досягнень кримінально-правової політології як науки про кримінально-правову політику.

Виклад основного матеріалу. Модернізація ЗУпКВ має ґрунтуватися на досягненнях кримінально-правової політології з орієнтацією на загальні соціальні цінності, а не на відстоювання інтересів політичних і олігархічних еліт, які сьогодні узурпували владу в країні. Вивчення процесів оновлення кримінального права дозволило констатувати, що на сучасному етапі необхідно продовжити пошук моделі модернізації КК, яка буде адекватною соціальній дійсності, законам розвитку науки кримінального права про механізм кримінально-правового регулювання (у тому числі про механізм реалізації норм кримінального права з урахування принципу системності права).

В Україні проводиться велика за обсягом робота щодо адаптації ЗУпКВ до законодавства країн Європейського союзу (далі — ЄС), що враховують, на думку законодавця, соціальні потреби. З цією метою, наприклад, були введені до КК норми, що регулюють питання спеціальної конфіскації як додаткового засобу кримінально-пра-

вового впливу. Проте, назвати цей процес завершеним не уявляється можливим, оскільки законодавець, ввівши ці норми, видозмінював їх текст п'ять разів (законами № 1261-VII від 13.05.2014, № 731-VIII від 08.10.2015, № 743-VIII від 03.11.2015, № 770-VIII від 10.11.2015, № 1019-VIII від 18.02.2016) і залишив невирішеними багато питань. Так, законодавець включає до переліку не всі злочини, предмети яких мали б підлягати спеціальній конфіскації. Видається логічним включення в цей перелік і предметів інших злочинів, наприклад, ст. 160 КК України. Сутність нашої пропозиції полягає в тому, щоб спеціальній конфіскації підлягали гроші, цінності й інше майно (на наш погляд, слід використовувати словосполучення «гроші, цінності, інше майно та доходи від їхнього використання»¹, одержані внаслідок учинення будь-якого діяння, передбаченого КК України, або були знаряддям чи засобом його вчинення. Це позбавило б необхідності законодавця щоразу вносити зміни у перелік кримінально-протиправних діянь, при вчиненні яких застосовується спеціальна конфіскація [1, с. 120].

Така ж ситуація спостерігається з вимогою ЄС максимально адаптувати ЗУпКВ для створення правової бази для протидії корупції, внаслідок чого відбувається постійне корегування тексту статей 364—370 КК України. Так, наприклад, стаття 368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» переписувалася дев'ять

¹ Майно — це окремі речі, сукупність речей, а також майнові права й обов'язки, одержані внаслідок учинення будь-якого суспільно небезпечного діяння, передбаченого ЗУпКВ, або було знаряддям чи засобом його вчинення. Доходи від грошей, цінностей та іншого майна, одержані внаслідок учинення будь-якого суспільно небезпечного діяння, передбаченого ЗУпКВ, — це будь-які доходи в будь-якій формі, що є результатом використання кримінально-протиправно отриманих грошей, цінностей та іншого майна або розпорядження ними, що не спричинили остаточне відчуження грошей, цінностей та іншого майна з майнової сфери винного.

разів (зміни вносилися законами № 1508-VI від 11.06.2009, № 2808-VI від 21.12.2010, № 3207-VI від 07.04.2011, № 221-VII від 18.04.2013, № 222-VII від 18.04.2013, № 1261-VII від 13.05.2014, № 1698-VII від 14.10.2014, № 770-VIII від 10.11.2015, № 889-VIII від 10.12.2015). Все це є свідченням складності знань про механізм кримінально-правового регулювання, а їх неврахування призводить до багаторазового втручання в текст багатьох статей КК, що негативно впливає на практику їхнього застосування.

Оцінка результатів кримінально-правової законотворчості вимагає вчених-криміналістів звертатися до досягнень кримінально-правової політології, вихідними положеннями якої є: 1) при оновленні КК слід зважувати на взаємний вплив політики та права, оскільки перша, дотримуючись конституційних засад, встановлює завдання дії норм кримінального права, забезпечує реалізацію його потенціалу, створює умови для соціальної підтримки цих норм Українським народом як єдиним джерелом влади для участі у виборі рішень загального для соціуму характеру, а друге закріплює ухвалені рішення та легітимує їх, забезпечує їх суворе виконання, або негативно відповідає на запит про їхню легітимізацію. При цьому кримінально-правова політика має цілком і повністю ґрунтуватися на Конституції України, передувати праву та впливати на його вибір. Що ж стосується завдань ЗУпКВ, то, визначивши та закріпивши їх у законі, кримінально-правова політика має забезпечити їхню стабільність та виконання; 2) необхідність кожної зміни до КК має бути доведеною до відома населення: для чого вона робиться, очікувані результати й які загальносоціальні потреби соціуму та держави вона задовольняє. Для

оновлення ЗУпКВ законодавцем має бути прийнята Концепція його реформування, що цілковито базуватиметься на досягненнях кримінально-правової політології та науки кримінального права. Змістовно така концепція має враховувати виклики суспільству та владі, напрями відповіді на них модернізацією ЗУпКВ; 3) оновлення норм кримінального права має відповідати стану злочинності та її якісній характеристиці. Не слід моделювати нові види злочинів, які за своєю правовою природою взагалі не потребують кримінально-правового реагування; 4) модернізація КК має бути зрозумілою та підтриманою соціумом.

Указані вихідні положення мають стати тим фундаментом, який забезпечить ефективну модернізацію кримінального права. Останнє ж положення нами визнається суттєвим, оскільки ігнорування його може негативно позначатися на розвитку як самого ЗУпКВ, так і суспільства в цілому. Прикладом негативного впливу змін до КК є стаття 4361, яка спочатку була введена законом № 729-VII від 16.01.2014, але втратила чинність на підставі закону № 732-VII від 28.01.2014. Законом України «Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за заперечення чи виправдання злочинів фашизму» від 28 січня 2014 року № 735-VII вона таки стала невід'ємною частиною КК і передбачила покарання за публічне заперечення чи виправдання злочинів фашизму проти людяності, вчинених у роки Другої світової війни, зокрема злочинів, здійснених організацією «Ваффен-СС», підпорядкованими їй структурами, тими, хто боровся проти антигітлерівської коаліції та співробітничав з фашистськими окупантами, а також пропаганда неонацистської ідеології, виготовлення та (або) роз-

повсюдження матеріалів, у яких виправдовуються злочини фашистів і їх прибічників у виді штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до двох років, або позбавлення волі на той самий строк.

Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» від 09.04.2015 № 317-VIII кардинально змінено текст ст. 4361 КК України. Тепер ст. 4361 КК України встановлює покарання за виготовлення, поширення, а також публічне використання символіки комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, у тому числі у вигляді сувенірної продукції, публічне виконання гімнів СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних та автономних радянських республік або їх фрагментів на всій території України, крім випадків, передбачених ч.ч. 2 і 3 ст. 4 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки», у виді обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк, з конфіскацією майна або без такої.

Така кримінально-правова законотворчість є яскравим прикладом політичного протистояння за кримінальне право. Зміни до ЗУпКВ мають відповідати викликам, які постають перед кримінальним правом, що вимагає постійного наукового моніторингу дійсних можливостей, оптимальної мети, способів, наслідків передбачуваної модернізації законодавства про кримінальну відповідальність. Чи є адекватним покаранням у виді обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення

волі на той самий строк за публічне використання символіки комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів? Сьогодні ми не можемо спрогнозувати наслідки вказаних змін. Проте, констатується перерозподіл справжнього потенціалу та правомочності використання кримінального права у власних інтересах, дефіцит реалістичного розуміння завдань Кримінального кодексу України.

При модернізації КК не можна відмовлятися від предметної, інструментальної розгадки матеріальної та соціальної природи злочину. Кримінальний кодекс на містить дефініції суспільної небезпеки. Практичні працівники на його або не звертають увагу, або трактують на власний розсуд, тому справжньою підставою криміналізації, а згодом і кримінальної відповідальності вона (суспільна небезпека) визнаватися не може. Процес і критерії віднесення злочинів до певних категорій ніхто належним чином не обгрунтував.

Виходячи з цього, перш ніж говорити про політичне протистояння за кримінальне право науковці мають сказати своє слово щодо сучасних викликів і відповідей на них кримінально-правовою політологією. Стан такого протистояння також ніким не аналізується, хоча реальну боротьбу за певний стан і використання кримінального права спостерігається в будь-який історичний період. Цікавим при цьому є те, що не завжди влада зацікавлена в жорсткості приписів ЗУпКВ, а в багатьох випадках вона зініціюється опозиційними політичними силами. Власне протистояння є боротьбою думок, підходів як конгломерат зусиль з розробки, роз'яснення тих чи інших змін до законодавства. Цей процес має дуже розмитий полі-

тичний підтекст, хоча й перетинається з правовою складовою, зштовхується з економічними, управлінськими й іншими інтересами, професійними протиріччями при виборі (ухвалені) правотворчих і правозастосовчих рішень. Протистояння між групами, які впливають на прийняття рішень, має політичний зміст, оскільки воно є боротьбою за домінування, а, отже, влади при ухваленні того чи іншого кримінально-правового рішення. Але в цілому — це не є боротьбою за владу та може ґрунтуватися не на партійності, а на професіоналізмі.

Зазначені вище думки та підходи мають враховуватися під час розробки й обґрунтування шляхів розвитку та реалізації ЗУпКВ. У першу чергу протистояння полягає у визначенні меж між публічним і приватним правом, а отже, у визначенні завдань кримінального права, співвідношення норм кримінального та цивільного права, кримінально-правової та цивільно-правової відповідальності. Такого роду протистояння певним чином впливає на стан розв'язання фундаментальних проблем політичної системи. Не оминає протистояння питань смертної кари, кримінально-правових ознак сепаратизму, екстремізму та тероризму. Яскравим прикладом цього є хід правового дослідження причин і винуватців війни на Донбасі.

Протистояння різних кримінально-правових точок зору відбувається на різноманітних рівнях, у неоднаковій формі, що ускладнює процедуру дослідження їхнього політичного підґрунтя. Разом з тим воно може бути визнано як таке, що відрізняється від професійного, психологічного чи іншого спору та ґрунтується на нерозривному зв'язку кримінально-правової точки зору з прийняттям остаточних рішень. Це уможливорює вписати протистояння

за кримінальне право в механізм дії його норм, а, отже, розглядати як фундамент одержання певних результатів. Вивчення політичних кіл і їх діяльності з підтримки або не підтримки того чи іншого спрямування кримінально-правової політики дозволяє удосконалювати соціальне управління процесами модернізації ЗУпКВ.

Необхідно також вказати на те, що не виключається можливість специфічного заволодіння кримінальним правом (його узурпація) в інтересах тих чи інших політичних, і навіть професійних, сил, олігархів або груп суб'єктів господарювання, наприклад, орієнтованих на фондові ринки. Це проявляється щодо останніх введенням до КК статей 2221 «Маніпулювання на фондовому ринку», 2231 «Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів», 2232 «Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів», 2321 «Незаконне використання інсайдерської інформації», 2322 «Приховування інформації про діяльність емітента». Інакше кажучи, використання кримінального права для таких груп є вкрай бажаним.

Загальновідомо, що кримінальне право як галузь національного права є сукупністю юридичних інститутів і норм, що визначають злочинність та караність діянь, предмет і методи кримінально-правового регулювання суспільних відносин з метою правового забезпечення їх охорони, кримінально-правові відносини [2, с. 11]. Ця корисна для студентів-юристів дефініція, але характеризується вищим рівнем формалізованості, оскільки правовою природою кримінального права, його справжнім призначенням є створення правового поля для застосування легального насильства з боку держави, межі якого визнача-

ються «переможцями» протистояння. Застосування або загроза застосування легального насильства, наслідки застосування складають запобіжно-відновлювальний потенціал кримінального права. Решта властивостей права пояснюється обов'язком і правом його застосування. Саме цей потенціал і виступає предметом протистояння.

Стан кримінального права є показником рівня розвитку державної влади та соціуму. Кримінальне право легітимізує державну владу, наділяє її ймовірною потребою панування та певною сукупністю міркувань, що уможливають обґрунтування кримінально-правової політики, яка проводиться державою. Разом з тим, такий підхід є бажаним, а не розповсюдженим, оскільки в багатьох країнах світу в окремих соціальних ситуаціях органи державної влади й управління застосовують нелегітимне насильство, наслідком чого втрачається репутація держави як апарату управління в цілому.

Крім того, при модернізації кримінального права слід враховувати його спроможність зміцнювати владу чи навіть заволодівати нею, виступаючи захисником певних інтересів. Невипадково ст.ст. 157—160 КК України неодноразово змінювалися. Це пов'язано з тим, що за допомогою маніпулювання на виборах до органів державної влади можна захопити владу в країні. При цьому необов'язково впливати на виборців — достатньо підробити підсумкові протоколи й «правильно» підрахувати кількість голосів, відданих за того чи іншого кандидата. Головним у такому випадку залишається політична воля «власника» кримінально-правового потенціалу, а також, зрозуміло, підготовленість всіх складових механізму реалізації норм кримінального права до впровадження в регульовані суспільні відносини приписів цих норм.

Вкрай важливим також нами визнається дослідження мети протистояння за кримінальне право. Зазвичай вона маскується, супроводжується гаслами про необхідність протидії тим чи іншим суспільно небезпечним посяганням для досягнення корисного для соціуму результату, потреба у зміцненні правопорядку та спроможність (або посилення на оптимальність пропозиції) конкретного законотворця краще за всіх скористатися потенціалом кримінального права. З огляду на це вивчення мети полягає у встановленні справжніх її складових, тому дослідження політичного протистояння за кримінальне право слід починати із з'ясування дійсності його мети. При цьому необхідно зважувати на те, що мета заволодіння потенціалом кримінального права може дистанціюватися від загальносоціальних потреб і маскуватися під ритуали. У такому випадку влада стає приреченою на повний крах очікувань і її кінець є справою часу.

Наука кримінального права, досліджуючи справжню мету політичного протистояння, повинна постійно відслідковувати (моніторити) спрямованість необхідності в легальному насильстві, від кого (з чого) вона (необхідність) виходить (хто ініціює чи що є причиною). Обов'язковому з'ясуванню підлягає реальність (справжність) виникнення такої необхідності. Ці питання слід віднести до глобальних проблем кримінального права, що потребують фундаментального дослідження, оскільки вони взагалі ще не були в полі зору вчених-криміналістів. Проте цілком зрозуміло, що саме аналіз і врахування потреб у легітимному насильстві є альфою й омегою політичного протистояння за кримінальне право, що визначає стратегію та тактику такого протистояння.

Існує комплекс факторів, що впливають на залишення осторонь наукових інтересів вченими-криміналістами дослідження проблем політичного протистояння за кримінальне право. Наука ніби не помічає та не вивчає їх. Береться за основу те, що існує єдина, за своїм внутрішнім змістом вірна, кримінально-правова політика, а решта або стосується перегинів, або навіть просто криміногенних явищ суспільної свідомості. Такий підхід є ілюзорним з теоретичної точки зору, і хибним на практиці. Крім того, політична складова протистояння здебільшого прихована, а демонстративно проводиться боротьба начебто за вибір із усіх можливих варіантів використання потенціалу кримінального права того варіанту, що уможливають досягнення загальної для всіх корисної мети. Саме в такий спосіб відбулося вихолощування норм, якими встановлювалося покарання за перевищення влади або службових повноважень та за зловживання владою або службовим становищем. Наслідком законодавчих змін стало те, що сьогодні перевищувати владу або службові повноваження можуть всі службові особи, крім працівників правоохоронних органів.

Прийоми та способи вивчення політичного протистояння є складовою чи лінією руху адаптованої до певного завдання методики виявлення та вирішення кримінально-правових конфліктів. На практиці її особливості виявляються через пошук і подальше дослідження наявних у соціумі суперечностей, перешкод до розв'язання проблем кримінального права, ігнорування ухвалених рішень тощо. Для виходу на методичний щабель слід проаналізувати та описати справжній стан політичного протистояння, наприклад, навколо такого болючого питання як застосування

смертної кари. Відомо, що такий вид покарання реально існує, наприклад, у Китаї та США, де проблема смертної кари нібито розв'язана.

Слід вказати на час, протягом якого тривають дискусії, кількість учасників (вчених, практичних працівників, політиків і інститутів), його поширеність в інших країнах, чіткість обґрунтування й аргументації точок зору, емоційна напруга й інтенсивність відстоювання власних точок зору, поширеність лобювання. Дискурси та точки зору знайшли відображення в численних публікаціях, але для нас важливий результат, за яким смертна кара не входить до системи покарань, визначеної ст. 51 КК України. Виникає питання про необхідність продовження дискусій, але для цього потрібний ґрунтовний аналіз не тільки статистичних даних застосування такого виду покарання в країнах, де він застосовується, а й громадської думки, соціальних наслідків його застосування, можливість репутаційних втрат самої держави тощо.

Не менш болючим є рішення законодавця щодо зарахування судом строку попереднього ув'язнення у разі засудження до позбавлення волі в рамках того самого кримінального провадження, у межах якого до особи було застосовано попереднє ув'язнення, провадиться з розрахунку один день попереднього ув'язнення за два дні позбавлення волі. Прийняте рішення вплинуло на те, що одномоментно була звільнена від відбування покарання у виді позбавлення волі велика кількість засуджених за тяжкі й особливо тяжкі злочини (866 осіб — засуджених за умисне вбивство, 554 — за умисне тяжке тілесне ушкодження, 691 осіб — за злочини, пов'язані з наркотиками, 1 164 людини — за розбій, 906 осіб — за грабїж, 15 осіб — за злочини проти основ національної безпеки тощо), що

вплинуло на показники злочинності та поширення злочинів насильницької, корисливо-насильницької спрямованості. Все це є свідченням непродуманої модернізації ЗУпКВ, неврахування положень кримінально-правової політології.

Можна дійти висновку про наявність при ухваленні подібних змін до законодавства можливої чи реально корисливої зацікавленості певних народних депутатів або олігархічних груп, чий інтереси вони представляють у Верховній Раді України. Прагнення до своєрідної узурпації кримінального права спричиняють виникнення помилкової незадоволеності його станом, особливо це стосується випадків спотвореної оцінки практики як заснованої на сваволі, корупції, непередбачуваності, несправедливості реалізації ЗУпКВ. Саме це актуалізує питання спростування помилкових точок зору з метою досягнення щонайкращої моделі статички та динаміки законодавства про кримінальну відповідальність.

Висновки.

1. Кримінально-правова політологія як галузь знань, що відображає кримінально-правову політику держави потребує подальшого фундаментального дослідження. Кримінально-правову політологію слід розглядати як наслідок трансформації загальної політо-

логії та наук, що її супроводжують, в юридичну науку, що розвивається на вимогу окреслення законодавчої межі міжзлочиномінезлочинною поведінкою та необхідності протидії кримінальній активності. Кримінально-правова політологія вивчає кримінально-правову політику як вид діяльності держави, її формування, й як певний наслідок політичної активності за заволодіння потенціалом кримінального права, що знаходить відображення у ЗУпКВ і суспільній свідомості.

2. Зміни до законодавства про кримінальну відповідальність мають бути системними, заснованими на чіткій концепції його реформування, спиратися на положення кримінально-правової політології, яка представляє собою сукупність знань про реалізацію норм кримінального права правовим інструментарієм процесуального та виконавчого кримінального права, процеси протидії кримінальній активності. Зміни до КК України мають бути адекватні викликам суспільства до кримінального права — наявним потребам в модернізації ЗУпКВ, тобто в його апроксимації до змін, що відбуваються у соціумі. При цьому причиною виникнення виклику є або неотримання можливих благ, або заподіяння чи загроза заподіяння реальної шкоди людині, суспільству, державі та миру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Митрофанов І.І. Спеціальна конфіскація у системі кримінально-правових засобів впливу / І.І. Митрофанов // Протидія злочинності в Україні: кримінально-правові та кримінологічні аспекти : матер. Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Миколаїв, 26 травн. 2016 р.) ; упоряд. Є.О. Письменський. — Миколаїв : Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, 2016. — С. 117—121.

2. Митрофанов І.І. Загальна частина кримінального права України : [навч. посіб.] / І.І. Митрофанов. — Одеса : Видавництво «Фенікс», 2015. — 576 с.

Митрофанов И.И.

Политическое противостояние за уголовное право и уголовно-правовая политология.

Аннотация. Рассматриваются вопросы политической борьбы за уголовное право, что признается немаловажным для модернизации законодательства об уголовной ответственности. Обновление законодательства должно опираться на основные положения уголовно-правовой политологии и соответствовать современным вызовам. Акцентируется внимание на недопустимости завладением легальным насилием, составляющим суть уголовного права.

Уголовно-правовая политология как область знаний, отображающая уголовно-правовую политику государства требует дальнейшего фундаментального исследования. Уголовно-правовую политологию следует рассматривать как результат трансформации общей политологии и наук, которые ее сопровождают, в юридическую науку, развивающаяся вследствие необходимости очерчивания законодательной границы между преступлением и неправомерным поведением и необходимости противодействий криминальной активности.

Ключевые слова: уголовное право, легальное насилие, модернизация уголовного права, вызовы современности, уголовно-правовая политология.

I. Mitrofanov

Political confrontation in criminal law and criminal science.

Summary. Discusses issues of political struggle for criminal law that is recognised is important for the modernization of legislation on criminal responsibility. Updated legislation should be based on the main provisions of the criminal law science and meet the modern challenges. The attention is focused on the inadmissibility of the acquisition of legal violence at the core of the criminal law.

Criminal law political science as a field of knowledge, showing the criminal-legal policy of the state requires further fundamental research. Criminal legal science should be seen as a result of the transformation of General politics and science that accompany it, in the legal science, which develops because of the need of outlining the legislative boundaries between crime and non-criminal behavior and the need for counteraction of criminal activity.

Keywords: criminal law, legal violence, the modernization of criminal law, the challenges of modernity, criminal-legal science.

